

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018

Την επετειακή 20ή ετήσια έκθεση της Ανεξάρτητης του Συνηγόρου του Πολίτη για το 2018 παραδίδει σήμερα (Παρασκευή, 22 Μαρτίου 2019) στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Νίκο Βούτση ο Συνήγορος του Πολίτη κ. Ανδρέας Ποπτάκης.

Η φετινή 20ή ετήσια έκθεση παρουσιάζει ειδικό ενδιαφέρον λόγω τόσο των στατιστικών στοιχείων που παρουσιάζει όσο και της σταθερής παραμονής στις πρώτες θέσεις κακοδιοίκησης σημαντικών φορέων της διοίκησης.

Ο αριθμός των αναφορών πολιτών (πολλές από τις οποίες αφορούσαν μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες) έφθασε στις 15.644 και πλησίασε τον αριθμό ρεκόρ της εικοσαετίας (16.339 αναφορές υπεβλήθησαν το 2014).

Ο κύριος όγκος των (βάσιμων) αναφορών το 2018 αφορούν σε ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης, ενώ ακολουθούν στις πρώτες θέσεις ζητήματα χωροθέτησης και αδειοδότησης, φορολογίας, μεταφορών, εισόδου και παραμονής αλλοδαπών, κοινωνικής πρόνοιας και διακρίσεων λόγω φύλου.

Οι παραπάνω τομείς βρίσκονται, τα τελευταία πέντε χρόνια, σταθερά στις πρώτες θέσεις των προβλημάτων κακοδιοίκησης που αντιμετωπίζουν οι πολίτες. Είναι χαρακτηριστικό ότι επί του συνόλου των βάσιμων αναφορών που αρχειοθετήθηκαν το 2018 διαπιστώθηκε πρόβλημα κακοδιοίκησης στο 58% των περιπτώσεων ποσοστό που επίσης παρουσιάζει ανησυχητική διαχρονική σταθερότητα τα τελευταία χρόνια.

Η ανάλυση των ιδιαίτερων θεματικών κατηγοριών για την περίοδο 2015-2018 οδηγεί στη διαπίστωση ότι οι κυριότερες περιπτώσεις κακοδιοίκησης καταγράφονται στους τομείς του κράτους πρόνοιας, των οργανισμών κοινής ωφέλειας, της εκπαίδευσης (όλων των βαθμίδων), των υπηρεσιών που παρέχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση και του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος.

Επίσης καταγράφεται σημαντικός αριθμός αναφορών που εστιάζει στα ανθρώπινα δικαιώματα και στα προβλήματα του προσφυγικού ζητήματος (οι δύο αυτές κατηγορίες αντιπροσωπεύουν το 13% περίπου των αναφορών).

Φορείς κακοδιοίκησης

Διαχωρίζοντας τις υπηρεσίες και τους φορείς (μέσω των αναφορών πολιτών στην Αρχή) διαπιστώνονται προβλήματα κακοδιοίκησης σε:

- α) Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και λοιπούς φορείς που εποπτεύονται από την Κεντρική Κυβέρνηση
- β) Υπουργεία
- γ) Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' Βαθμού
- δ) Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου και ευρύτερος δημόσιος τομέας.

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ)

Το μεγαλύτερο ποσοστό των αναφορών κατά τη διερεύνηση των οποίων ανιχνεύθηκε κακοδιοίκηση συγκεντρώνεται στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (32%), και ιδιαίτερα για μία ακόμη φορά σε εκείνα που σχετίζονται άμεσα με την κοινωνική ασφάλιση και πρόνοια, την κυρίαρχη, τα τελευταία χρόνια, θεματική κατηγορία αναφορών προς την Αρχή. Συγκεκριμένα, ο ΕΦΚΑ, το ΕΤΕΑΕΠ και ο ΕΟΠΥΥ συγκεντρώνουν σχεδόν το 62% των αναφορών κατά τη διερεύνηση των οποίων διαπιστώθηκε κακοδιοίκηση. Αυξητική τάση επίσης εμφανίζουν τα φαινόμενα κακοδιοίκησης που διαπιστώθηκαν στο θεματικό πεδίο της φορολογίας, όπως προαναφέρθηκε, και αυτό αποτυπώνεται στις βάσιμες αναφορές που αφορούν την ΑΑΔΕ (11%). Τέλος, τα προβλήματα που διαπιστώνονται στους φορείς κοινής ωφέλειας (ΔΕΗ-ΔΕΔΔΗΕ, ΕΥΔΑΠ, ΕΛΤΑ) εμφανίζουν και αυτά μια διαχρονική σταθερότητα βάσιμων αναφορών.

Υπουργεία

Στα Υπουργεία συγκεντρώνεται το 24% περίπου των περιπτώσεων κακοδιοίκησης που διαπιστώθηκαν στις αναφορές των οποίων η διερεύνηση ολοκληρώθηκε το 2018. Συγκεκριμένα, το Υπουργείο Εσωτερικών συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό αναφορών στις οποίες διαπιστώθηκε κάποιας μορφής κακοδιοίκηση, δεδομένης της αρμοδιότητάς του στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ακολουθούν τα Υπουργεία Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση συγκεντρώνεται το 22% περίπου των περιπτώσεων κακοδιοίκησης που διαπιστώθηκαν κατά τη διερεύνηση από την Αρχή των αναφορών οι οποίες αρχειοθετήθηκαν το 2018. Η πλειονότητα των περιπτώσεων κακοδιοίκησης αφορά τον Α' Βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (87% των βάσιμων αναφορών). Στους δήμους, άλλωστε, έχει μεταφερθεί πλέον το μεγαλύτερο μέρος των ζητημάτων της καθημερινότητας των πολιτών και έτσι διαχειρίζονται ένα μεγάλο μέρος των θεματικών κατηγοριών όπως τα σχετικά τέλη, οι παρεμβάσεις πολεοδομικού χαρακτήρα σε κοινόχρηστους χώρους κ.λπ., θέματα τα οποία η Αρχή έχει αναδείξει στην πρόσφατη Ειδική της Έκθεση «Εσοδα Δήμων και Κράτος Δικαίου».

Στην 20ή ετήσια έκθεση περιλαμβάνεται επίσης ένας ιδιαίτερος ενδιαφέροντος **κεντρικός φάκελος** με θέμα την ξεχωριστή δράση του Συνηγούρου του Πολίτη ως τον κατ'εξοχήν φορέα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου (στο πλαίσιο διεθνών δεσμεύσεων της χώρας) και τέλος, στο πλαίσιο της λογοδοσίας που αποτελεί τον πυρήνα της (κάθε) ετήσιας έκθεσης απαριθμούνται όλες οι δράσεις, οι έλεγχοι και οι αυτοψίες της Ανεξάρτητης Αρχής καθώς και η διεθνής παρουσία στο ευρωπαϊκό και ευρύτερο περιβάλλον των φορέων διαμεσολάβησης.

Από την εισαγωγή του Συνηγούρου του Πολίτη Ανδρέα Ποττάκη στην 20η ετήσια έκθεση:

«Οι σύγχρονες προκλήσεις στο κράτος, την κοινωνία, την οικονομία, τα δικαιώματα του ανθρώπου αποτελούν προκλήσεις και για τον ίδιο τον Θεσμό του Συνηγούρου του Πολίτη. Προκειμένου να παραμένει επίκαιρος και χρήσιμος, να είναι σύγχρονος, ουσιαστικός και αποτελεσματικός και να παρακολουθεί τις αλλαγές που συντελούνται στο κράτος, τη διοίκηση, την κοινωνία, την οικονομία, την καθημερινότητα. Και για να μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις, ο Θεσμός οφείλει να αναζητά νέα θεσμικά εργαλεία, να αποζητά ισχυρή νομιμοποίηση, να διασφαλίζει τη λειτουργική του πληρότητα, να θωρακίζει ακόμη περισσότερο την ανεξαρτησία του.

Για τον Συνήγορο του Πολίτη, το 2018 σηματοδότησε την ολοκλήρωση 20 χρόνων λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής. Ενός θεσμού που γεννήθηκε σε χώρες με δημόσια διοίκηση υψηλών προδιαγραφών, με παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, και όχι το αντίθετο. Σε χώρες με μακρά παράδοση λογοδοσίας και διαφάνειας στη δημόσια ζωή. Ενός θεσμού που εισήχθη στο θεσμικό αρχιτεκτόνημα της ελληνικής πολιτείας με αξιοσημείωτη καθυστέρηση σε σχέση με τα τότε υπόλοιπα κράτη μέλη της ΕΕ.

Η καθυστέρηση αυτή έναντι των λοιπών ευρωπαϊκών κρατών θα πρέπει να αναγνωριστεί ως σύμπτωμα της απροθυμίας του πολιτικού προσωπικού και του συστήματος διακυβέρνησης της χώρας να αποδεχθεί ένα νέο, εξωτερικό και ανεξάρτητο επίπεδο ελέγχου. Παράλληλο και συχνά συμπληρωματικό προς τον δικαστικό, τον διοικητικό και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Οι πολίτες, από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της Αρχής, στράφηκαν κατά εκατοντάδες χιλιάδες προς τον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να αναχαιτίσουν τις δυσμενείς επιπτώσεις στα δικαιώματά τους, στο βιοτικό τους επίπεδο, στη καθημερινότητά τους, αλλά και στους μελλοντικούς σχεδιασμούς για την προσωπική, οικογενειακή και κοινωνική ζωή τους από τις δυσλειτουργίες ή και αυθαιρεσίες της διοίκησης.

Ήδη, περισσότεροι από ένα εκατομμύριο πολίτες έχουν απευθυνθεί στον Συνήγορο του Πολίτη προστρέχοντας στις υπηρεσίες του. Ζητώντας τη διαμεσολάβησή του για την επίλυση ενός προβλήματός τους, την παρέμβασή του για την άρση μιας αδικίας, την ανάδειξη και αντιμετώπιση μιας συστημικής δυσλειτουργίας. Μόνο οι αυτοτελείς αναφορές που έχουν κατατεθεί στην Αρχή έχουν υπερβεί τις 250.000. Πολλές, μάλιστα, από αυτές δεν σχετίζονται με μεμονωμένα, ατομικά προβλήματα που επιζητούν επίλυση, αλλά με ζητήματα που αφορούν μεγάλες ομάδες πληθυσμού, κοινωνικές ενώσεις, επαγγελματικούς συλλόγους, οικονομικές δραστηριότητες. Για την προστασία δικαιωμάτων και ελευθεριών. Για το αστικό, φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, για την ατομική ιδιοκτησία, τον ενεργειακό πλούτο της χώρας, για την υγεία, τις προνοιακές παροχές, την εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες της, την εργασία, την παιδική αλλά και την τρίτη ηλικία».

Πληροφορίες: 213 1306600, press@synigoros.gr